

İBB PROF DR SEBAHATTİN ZAİM İLKOKULU

ÇOCUKLARDA SOSYAL BECERİLERİN GELİŞTİRİLMESİ

Okul Öncesi Veli Bilgilendirme Broşürü

Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi

Değerli Velilerimiz;

İnsan, doğumdan itibaren bir sosyal çevrenin içinde yer alır ve çevresiyle sürekli etkileşim halindedir. Toplumda bir arada yaşayan bireylerin yaşamlarının sağlıklı bir şekilde devam edebilmesi için doğru ilişkiler kurmaları gerekmektedir. Bu ilişkiler aynı zamanda toplumun birliğini, huzurunu ve devamını sağlamada da önemlidir. Bireylerin çevresindeki kişilere ve topluma uyum sağlayabilmeleri için kurallara uyma, olumlu ilişkiler kurma, başkalarına duyarlı olma, olumsuz duygularını kontrol etme gibi sosyal becerilere sahip olmaları gereklidir. Kişilerin ilişkilerinde, başkalarının davranışlarının anlamlarını kavrayarak uygun tepkiler verebilmesi **sosyal beceri** olarak tanımlanabilir.

- **Çocuk içine doğduğu ailenin en büyük gözlemcisidir.**

Çocuklar, başta anne ve babası olmak üzere çevresindeki tüm kişilerin davranışlarını gözlemler ve davranış kumbarasını her gün biraz daha doldurur. İhtiyacı olduğunda kullanmak üzere kumbarasına her gün yeni gözlemlerini atar. Anne ve babalar, kurdukları ilişkilerle ve iletişim biçimleriyle çocuklara rol model olurlar. Ebeveynlerin arkadaşları ve birbirleriyle olan sohbetleri, yaklaşımları hatta hitapları dâhil, kendine yer bulur davranış kumbarasında. Tüm bunlar bize sosyal becerilerin kazanımında ailenin önemini göstermektedir. Çocuklar da tıpkı yetişkinler gibi sürekli iletişim halindedir. Duygu, düşünce ve isteklerini dile getirir; karşısındakinin duygu, düşünce ve isteklerini anlamaya çalışırlar. Bu durum her çocuk için aynı seviyede olmayabilir. Bu iletişim ağının sağlıklı olabilmesi, sosyal becerilerin gelişmesine bağlıdır. Sosyal beceriler çocukların buldukları sosyal ortam içerisinde kabul görmelerini ve sosyal ilişkilerinin olumlu yönde ilerlemesini sağlayan duygu, düşünce, tutum ve davranışlardır. Çocuklar bu becerilere sahip oldukları düzeyde daha sağlıklı ilişkiler kurabilmektedirler.

- **Bu nedenle sosyal becerilere sahip olmak yaşamda önceliklerimizdendir.**

Sosyal becerilerin, yaşamın ilk yıllarından başlayarak desteklenmesi gerekmektedir. Bu nedenle okul öncesi dönemden itibaren çocuğa sosyal becerilerin ve sosyal duygusal davranışların kazandırılmasında anne-baba ve öğretmene önemli görevler düşmektedir.

Çocukların Sosyal Becerileri Nasıl Desteklenebilir?

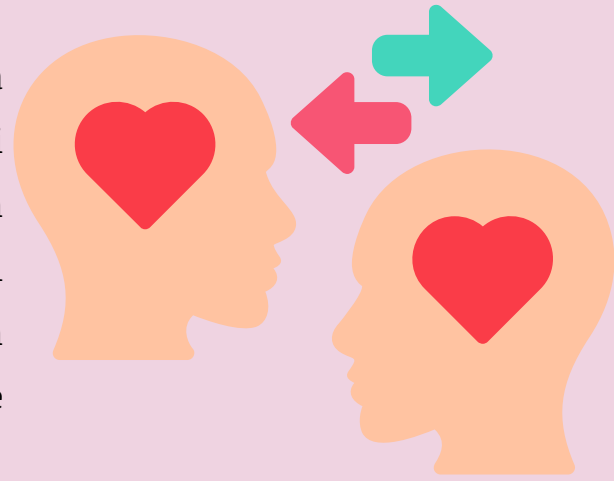
- **Duygular hakkında konuşmak...**

Kişinin duygu, düşünce ve isteklerini ifade etmesi; onun kişilerarası ilişkilerinde büyük önem taşır. Kendi duygularını bilen, tanıyan çocuk; karşısındakinin de yaşayabileceği durum ve duygulara karşı farkındalık geliştirir. Bu sebeple duyguları tanımak, duygularla ilgili konuşmak ve ardından doğru tepkileri verebilmek sosyal becerilerin geliştirilmesinde izlenebilecek ilk adımlar arasındadır.

- **Empati becerisi kazandırmak...**

Çocuklara empati becerisi kazandırmak oldukça önemlidir. Davranışlarının bir başkasını etkileyebildiğini öğrenen ve anlayan çocuklar, davranışlarında yeniden düzenlemeye giderler. Bunun gelişebileceği en doğal ortam oyundur. Çocuklar oyun içerisindeki süreçte grubun duygularını tanıyacak ve gerekli davranış değişikliğine gideceklerdir.

- **Arkadaş gruplarında yer almak...**

Arkadaş grupları, sosyal becerilerin gelişmesi için önemlidir. Çocuklar grup içerisinde arkadaşlarıyla gereken uyumu yakalamak için çaba gösterirken birçok yeni beceri de edinirler. Arkadaşlarından aldıkları geribildirim ile davranışlarında düzenlemelere yönelirler.

- **Sosyal Etkinliklerde yer almak...**

Anne ve babalar çocuklarının sosyal gelişimi konusunda duyarlı olmalı ve çocuklarını çeşitli sosyal, sportif ve sanatsal etkinliklere yönlendirmelidirler. Sportif etkinliklerde yer alan çocukların fiziksel açıdan kendilerine olan güvenleri gelişirken bu durum sosyal ilişkilerine de olumlu etki eder. (Tiyatro çalışmaları, sportif etkinlikler, sosyal kulüp çalışmaları vb.)

- **Problemi çözen anne-baba değil, çocuk olmalı.**

Anne ve babalar çocukları herhangi bir sorunla karşılaştığında problemi çözen taraf değil, çözümü için rehberlik eden taraf olmaya dikkat etmelidir. ‘Kendini daha iyi hissetmen için ne yapabilirsin?’ çocuğunuzun düşünebilmesi ve harekete geçebilmesi için çok doğru bir sorudur. Kendi duygularını tanımaya ve etrafındaki insanlarla empati kurmaya başladıklarında çocukların sosyal zekaları gelişir ve çocuklar hayatlarındaki problemleri rahatça çözebilmeyi öğrenirler.

Özetle neler yapabiliriz:

- Çocukların bu becerileri geliştirmeleri ve becerilerin kalıcı olabilmesi için ev ortamında anne-babanın benzer tutum ve davranışlar içinde olması, çocuğunuzu aynı tutumlarla desteklemeniz gerekmektedir.
- Çocuğunuza kazandırmak istediğiniz becerileri öncelikle siz sergileyebilir ya da kazandırmak istediğiniz becerilerin evde birlikte dramasını yapabilirsiniz.
- Bu becerilere sahip bir hikaye kahramanı oluşturabilirsiniz ya da bu becerilerle ilgili kitaplar veya resimlerle çocuğunuza sahip olması gereken becerileri öğretebilirsiniz.
- Çocuğunuzun arkadaşlarıyla birlikte olacağı ortamlar sağlamak, sosyal becerilerini geliştirmenin en doğal yoludur.
- Çocuğunuzun oyunlarda sizi yönlendirmesine izin verebilirsiniz. Oyunlarda anne-baba rolünden çıkarak onun yaşıtıymışçasına oynayabilirsiniz.
- Çocuğunuz, arkadaşlarıyla olan bir probleminden bahsettiği zaman ise, onunla konuşarak çeşitli çözümleri ve bakış açılarını görmesine yardımcı olabilirsiniz.

